

ZNAMENÍ DOBY *

23. ročník

křesťanský časopis pro každého

1991

3

Cena Kč 6,-

TIJAS S VÍRÍM
A JAKO BÝVÁM
BĚŽÍ SVOŘITELSKÝ TON PĚLEK

VĚDA A VÍRA (o původu života)

evoluce,
nebo
STVOŘENÍ

Každý

člověk se potřebuje občas zastavit a položit si pár závažných otázek. Jedna z nich zní: STVOŘENÍ, NEBO VÝVOJ? Není to jen další zbytečná teoretická otázka? Ne, protože na odpověď závisí, co chápeme jako smysl a cíl svého života.

Problémem moderního člověka je problém odpovědnosti a svobody. V čem je pravá svoboda? Co to vlastně svoboda je? Jsem něčemu nebo někomu odpovědný? Jsem-li bytostí, která ví o cíli svého života, o jeho smyslu a určení, je to něco úplně jiného, než když připouštím, že na ničem nezáleží a nic není důležité. Jsem-li však někomu odpovědný, pak vím, že se ze své svobody, ze svého života budu odpovídat, že prostě záleží na tom, jak žiji...

A o to právě jde. K čemu je život? K tomu, abych ho "nějak" proživořil, nebo opravdu smysluplně žil? A jak mohu smysluplně žít, když neznám jeho cíl? Jak mohu znát cíl, když neznám ani počátek? Má můj život jedinečný smysl, nebo jsem jen bezjmenným, pěšákem, zrníčkem píska v soukoli náhod?

Bible jasně odpovídá, že člověka stvořil Bůh, aby odpovědně žil. Dal mu svobodnou vůli. Ale bible také učí, že chce-li být člověk opravdu šťastný, potřebuje vzít do ruky Boží návod a začít podle něj... To, čemu říká bible: štěstí, požehnání, pokoj i zdraví – to všechno a ještě mnohem víc, lze získat od Toho, který je autorem podivuhodného projektu Země i člověka.

Přeji Vám, abyste správně vyhodnotili získané informace, moudrým způsobem použili návod ke štěstí, který nám Tvůrce v bibli dal, a pak už jen začali podle něj žít...

Biblické poselství o stvoření vede k odpovědnosti za život. Protože vím, že přijde chvíle, kdy bude účtování – kdy se vše sečte, podrhnou a uzavře, vím, že záleží na tom, jak žiji dnes, abych mohl šťastně žít i zítra. Vždyť kořeny budoucnosti leží v minulosti. Dnešek navazuje na včerejšek, a tedy vlastně také naš původ, naše kořeny určují, kam spějeme. Víš, jaký cíl má Tvůj život?

Luděk Svrček

SLOVO REDAKCE

STVOŘENÍ, NEBO VÝVOJ

1.str. ZNÁŠ SVOJE KOŘENY? (R. Vintr)

Co víme o svém původu? Teorie o původu člověka ovlivňuje jeho budoucnost.

2.-3.str. VĚDA A VÍRA (RNDR. V. Král, CSc)

O původu života z pohledu věřícího vědce.

4.str. TŘI POHLEDY (M. Šustek)

"Proč věřím ve Stvořitele? Vedou mě k tomu tři pohledy – na sebe, kolem sebe a nad sebe."

5.str. BEZ STVORITELE TO NEPŮJDE (D. Kučera)

Máte strach z budoucnosti života na zemi? Naši zemi může obnovit jen ten, kdo ji stvořil.

6.str. EVOLUCE A CÍRKVE (L. Švihálek)

Jaký postoj zaujaly církve k evoluci?

7.str. VĚDA JAKO BŮH (Ing. B. Balcar)

Vědci nejsou všemocni, jak se mnozí domnívají. Jsou jenom lidé se svými možnostmi, ale i hranicemi.

8.-9.str. JAK TO BYLO S EVOLUCÍ (L. Švihálek)

Naděje a omyly Ch. Darwina a jeho přívrženců.

BIBLE A ŽIVOT

Já, ty, on

10.str. PROBLÉMY PŘEDMANŽEĽSKÉ VÝCHOVY

(MUDR. J. Kašparů)

Co je důležitější – sexuální výchova, nebo výchova člověka?

Zdraví

11.str. HLAVNĚ ZDRAVÍ (K. Špinar)

Zdraví těla je závislé na zdraví ducha.

Mladým

12.str. TY MĚ CHRÁNÍŠ (M. Hajná)

SOVĚTI SPOLÉHAJÍ NA JEZÍŠE (D. Kučera)

Překvapivé výsledky dotazníku.

TÉMĚŘ DOSPĚLÝM (P. Polaško)

13.str. ABECEDA – n... naslouchat (J. Bártá)

14.str. IRÁK – POKUS O NÁVRAT K BABYLÓNSKÉ SLÁVĚ

(D. Kučera)

Zajímavé paralely mezi S. Husajnem a Nabuchodonozorem.

Epištoly

15.str. EPIŠTOLA CHUDÉMU (P. Šustková)

Dětem

16.str. POKLAD V MLÝNSKÉM KOLE (K. Špinar)

AKTUÁLNÍ NABÍDKA LITERATURY

Na přelomu sedmdesátých a osmdesátých let se Spojené státy staly svědky zajímavého jevu, který bychom mohli označit dvěma slovy: hledání kořenů. Impuls k tomu dal americký novinář černé pleti Alex Haley svou knihou "Kořeny" (Roots). Kniha se stala bestsellerem – nejprodávanější knihou roku – a v televizním zpracování proslaveným programem. Haley v ní působivě líčí příběh o tom, jak hledal "kořeny" své vlastní rodiny. Po procestování mnoha zemí, pátrání ve starých archívech a prožití vzrušujících dobrodružství jej nakonec jeho úsilí zavedlo do malé západoafrické vesničky, kolébky jeho předků. Kniha i televizní program vedly mnohé lidi – zvláště ty, kteří byli adoptováni, k tomu, aby začali horečně hledat své vlastní kořeny, a tak zjistili svůj pravý původ.

Znás svůj původ? Možná se zeptáš: K čemu je to dobré? Původ člověka hrál v minulosti klíčovou úlohu. Lidé se dělili na urozené a neurozené. Budoucnost jedince neurčovaly schopnosti a píle, ale jeho původ. Také v době nacismu byl důležitý původ, rasa. Pak se kolo dějin otočilo. Mnoha mladým lidem bylo zabráněno studovat. Proč? Neměli dělnický původ. Věříme, že jsme dnes dál, a přesto původ stále ovlivňuje naše hodnocení ostatních. "Z jaké je rodiny, co dělá jeho otec a kým byl jeho dědeček," ptají se rodiče své dcery na jejího nápadníka. A budou se tak ptát, co svět světem bude stát.

Ale podobně jako my hodnotíme druhé, i oni hodnotí nás. A jejich postoj ovlivňuje náš pohled na sebe. "To víte, vyrostal v dětském domově, tak co od něho můžete čekat!" To je ortel, proti kterému téměř není odvolání. Na sebe se často díváme očima těch druhých, a tak není vůbec těžké získat komplex méněcennosti, který pak do

značné míry určuje náš život. Otázkou je, zda ty jejich oči vidí správně.

Možná si ani neuvědomujeme, jak velmi ovlivnily teorie o původu lidskou společnost v jejím sebepochopení a sebehodnocení. Tak například Darwinova teorie o původu druhů v rozpracovaní jistých ideologií snížila člověka na pouhou inteligentní opici. Její ovoce sklizejí miliony lidí dodnes. Jaký je totiž náš původ, taková je naše hodnota i naše urče-

Znás svoje KOŘENY?

ní. A proto je na místě se ptát: Znás svoje kořeny? Víš, odkud přicházíš a kam jdeš? Po pracném hledání jsem našel odpověď s velkým O: Bůh stvořil člověka, jak to popisuje a vysvětuje bible. Přál bych vám vidět, jak to poznání změnilo můj život.

V jistých kruzích se vypráví příběh, snad je to vtip, nevím. V hodině přírodnovědy vysvětlovala přesvědčivě soudružka učitelka dětem, že pocházíme z opice. Tu se přihlásila jedna žákyně a namítla, že nás přece stvořil Bůh. Učitelka se jí začala posmívat, a to děvče dopálilo: "Možná vy, soudružko učitelko, pocházíte z opice, ale mě stvořil Bůh!"

Přestaň bezmyšlenkovitě opakovat, co říkají druži a přemýšlej sám. Stvoření ti vraci důstojný původ, dává smysl a hodnotu tvému přítomnému životu a nabízí budoucnost, po které vlastně toužíš.

Hledat svoje kořeny, to není ztráta času. Až je najdeš, najdeš i sám sebe. A to stojí za to! □

Věda a VÍRA

Kdo nám daroval to nejcennější, život? Jaký je náš původ, potřebujeme pro jeho vysvětlení Boha? Jsou to závažné otázky s praktickými důsledky. Z popření, nebo potvrzení Boží existence vyplývá pro myšlení a jednání člověka mnohem víc důsledků než z řešení kterékoliv jiné otázky.

Na nejdůležitější otázky života, tedy i na otázku po původu, nám odpovídá bible (I Moj 1,1). Informuje nás, že kromě viditelného hmotného světa existuje ještě svět duchovní, který není poznatelný naším smyslům. Vstupuje se do něj vírou. A také Boha můžeme "vidět" vírou a můžeme s ním mít osobní zkušenost.

Mnoho lidí zaměňuje biblickou víru s naivitou. Po seznámení s biblí si uvědomíme, že ten, kdo se stane křesťanem, se nemusí rozloučit se svým rozumem. "Kdo věří v Boha, ať nám ho přivede ukázat" – slýcháte od ateistů. Možná, že jste takový návrh také dostali. Boha nemůžeme přivést za ruku. Stejně tak nemůžeme ukázat řadu dalších skutečností, o jejichž existenci nepochybujeme (myšlenka, spravedlnost, láska).

Jak lze lidem Boha představit, ukázat? To je základní otázka pro křesťany v dnešní době.

Máme v zásadě dvě možnosti. Známe "knihu přírody" a máme Boží slovo – bibli. Před každým člověkem je prostor pro víru i nevěru. Ale potřebujeme pro náš život víru v Boha? K čemu? Bible nám pravdivě říká, že bez Boha nerozumíme ani sami sobě, svému cíli a poslání, ani druhým lidem a světu, ve kterém žijeme. Mnozí si snad myslí: nejsem zbabělec, nepotřebuji se modlit, nejsem lenoch, nepotřebuji Boha. Lidé dnes často nahrazují víru v Boha materiálním zajištěním. A pak stačí často malý úder a představa o životě se nám nezadržitelně hroutí. Bůh je nám také často na obtíž, protože nesouhlasí s tím, co děláme.

Kdo nám daroval život? Náhoda, nebo Bůh? Když Bůh, pak jsme mu tedy za život odpovědní. Bůh má přesnou představu o tom, jak máme prožívat svůj život co nejlépe. Má s člověkem svůj plán.

Často jsme v minulých čtyřiceti letech slýchali větu: "Bůh není, věda to dokázala." To je nepravda. Věda nemů-

že existenci Boha ani dokázat, ani vyrátit. Můžeme se pro něj vírou rozhodnout, nebo ho odmítout.

Podle mne je absurdní věřit, že člověk je jen produkt slepé náhody, přírodní zákony jsou jen náhoda, člověk je produkt evoluce a patří do živočišné říše. To vede k nihilismu. Kam zařadit cit, lásku, spravedlnost, ochotu obětovat se pro druhého?

Bůh je daleko "větší", než si doveďeme představit, dává nám touhu poznávat ho. Potrebujeme Boha, jeho lásku, odpusťení, proto ho hledáme, ne že by nám ho věda vyvracela nebo dokazovala, ale proto, že ho potrebujeme.

Proč máme takový zájem o svůj původ? Děti, které nic neví o svých rodičích, trpí krizí identity, pocitem odcižení a prázdnosti. Touží po někom, koho by dál vřevovaly.

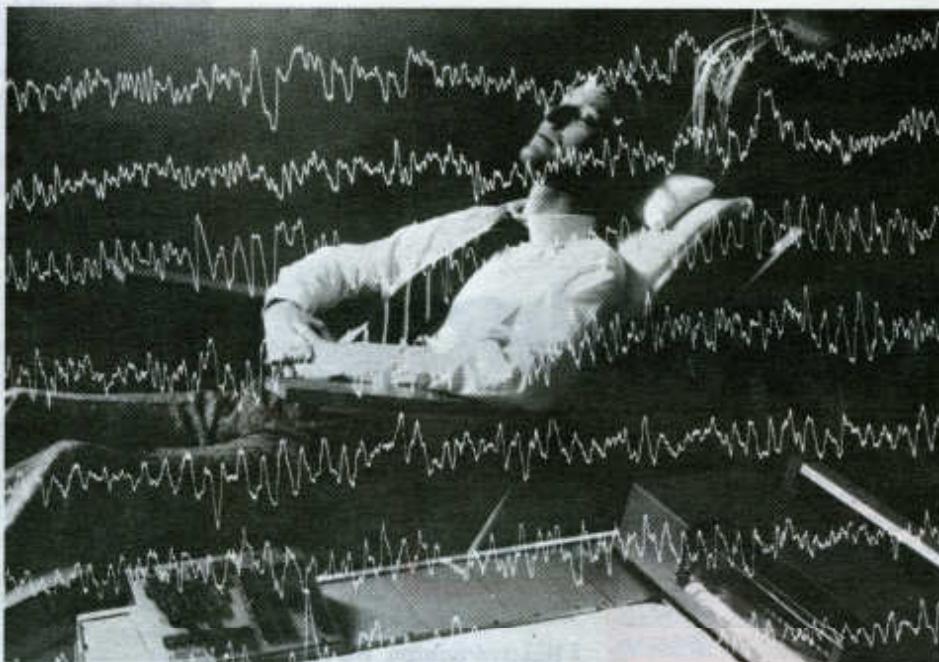
Odvouzujeme svůj původ z nižších biologických druhů, nebo z Boha? Odmitáme-li biblické učení o Božím původu člověka, ochuzujeme se o božský záměr, smysl i cíl života. Kde zaniká náš vztah k Bohu, stírá se rozdíl mezi člověkem a ostatním stvořením.

Křesťané se v minulosti snažili přinést celou řadu důkazů pro svou víru v Boha. Takové "důkazy" ale nelze přinést. Víra zůstává vírou. Boha nelze odvordin, dokázat, vypočítat. Příliš přesahuje naše chápání.

Max von Laue napsal: "V minulosti chtěli přírodovědci vidět Boha tváří v tvář. Pokud to nebylo možné na základě exaktních věd, tvrdili, že Bůh není. O kolik skromnější jsme se stali dnes. Pokorně se kloníme před nesmírně Velkým, úžasně Mocným, nikdy Ne-pochopitelným."

Boha nemůžeme dokázat, ale o jeho existenci svědčí řada okolností: plán a pořádek ve vesmíru, organizace, jednota a účelnost všeho živého. S. W. Hawking, slavný britský matematik, prohlásil: "Fyzikální konstanty jsou právě takové, že dávají možnost existence našeho vesmíru. Kdyby byly malinko jiné, pak by náš vesmír nemohl existovat." Proč jsou fyzikální zákony právě takové, jaké jsou? Vznikly náhodně, nebo jsou věcí přesného výběru? Kde se vzaly koncepty, plány, ideje pro vše živé, kdo naplánovařil architekturu makromolekul zajišťujících naš život?

Základní stavební jednotkou všech živých organismů je buňka. O buňce dnes víme mnoho, ale zdaleka nevšechno. Kdosi řekl, že před 50 lety byla buňka tajemstvím, ale tajemstvím jednoduchým. Naše vědomosti se mnohonásobně zvětšily, ale buňka se stala záhadnější než kdykoliv předtím. Díky pokroku vědy si uvědomujeme, že buňka je systém neskonale složitější, než se

kdy tušilo. A kde v hlubině té složitosti jsou ukryta tajemství života, nemoci, stárnutí i smrti.

Celý život kolem nás se skládá z několika základních kategorií. Jsou to: hmota, energie, čas, prostor. Existuje ještě jedna veličina, a tou je informace. Informaci je možné měřit, překládat, ukládat, transformovat. Její podstata ale zůstává táz.

Informace tu byla mnohem dříve než nejjednodušší mozek. Kdo byl její původce? Kde se vzala např. genetická informace, kterou mají i ty nejjednodušší organismy? A kde se vzaly informace, jdeme-li ke složitějším organismům a nakonec ke člověku?

Otázku po původu řeší bible v Janově evangeliu v 1. kapitole: "Na počátku bylo Slovo (LOGOS)." Dnes tomu také můžeme rozumět tak, že za "Slovo" dosadíme "informace". Bible Boha nikde nedokazuje, od první stránky s ním počítá a také nesmírně vyzdvihuje jeho stvořitelskou moc. Tam, kde je sice k dispozici hmota, čas a energie, ale chybí plán a projekt, nevznikne nic smysluplného, s tím máme každý své zkušenosť. Když je hmota ponechána sama, neorganizuje se. Bez projektu a plánu je těžké něco očekávat. Všechny teorie původu světa a života, založené pouze na náhodných jevech, stojí na velice vratkých základech.

Křesťané v otázce původu vycházejí z konkrétního zjevení, které nám bylo dáno v Božím slově. Bible nehovoří o tom, jak Bůh tvořil, ale proč. Člověk se v biblickém pojetí výrazně liší od zvířat. Závažný rozdíl je v tom, že Bůh vdechl člověku duchní život, něco, co zvíře nemá. Člověk si klade otázku "proč", otázky po smyslu své existence, to žádne zvíře nedělá.

Nevěřím, že teorie evoluce dává dostatečný důvod pro náš původ. Pouze ty zákony, které existují, mohly způsobit vznik vesmíru tak, jak jej známe. Základní konstanty musí být přesně takové, jaké jsou. Vesmír je štíty na míru existence člověka. Tvrdit, že náhoda může způsobit vznik informace, je vědecký nesmysl.

Má-li dnes přírodovědec říci něco o původu světa, je v situaci dítěte, které dostalo skládací hru od rodičů a má sestavit mozaiku. Ale z 1000 stavebních kamenů jich 950 chybí. Jak má sestavit obraz? Nejde to. A právě tak je to s postavením přírodovědců v otázce vzniku života.

Před námi stojí možnost volby. Která je lepší pro náš život? Kde se vzaly projekty zajišťující náš život? Jsou náhodné, nebo mají svého Tvorce? V bibli čteme: "Bůh stvořil z jednoho člověka všechno lidstvo, aby přebývalo na povrchu země, určil pevná roční údobí i hranice lidských sídel." (Sk 17, 26)

Bůh připravil pro každého člověka velkolepý plán. V naší genetické výbavě je popsán náš fyzický i psychický rozvoj, a zřejmě i naše stárnutí. Pro každý orgán našeho těla, každou buňku je přesně stanovený program. Ale Bůh pro každého z nás stanovil ještě další program, ten už není zapsán řečí molekul v jádře buňky, je napsán naší lidskou řečí v bibli. Je to plán, jak prožít život šťastně s Bohem. Nehledáme Boha proto, že ho věda vyvraci nebo dokazuje, ale proto, že ho potrebujeme.

Bible zcela zřetelně naznačuje, že když člověk ztrácí povědomí Boha, ztrácí orientaci, přestává rozumět sám sobě, druhým lidem, neví, kde se nachází a kam má jít. Přestáváme-li znát Boha, přestáváme znát sami sebe. □

Tři pohledy

Proč věřím ve Stvořitele?
Vedou mě k tomu tři pohledy
- na sebe, kolem sebe a nad sebe.

rovnováhu, která má obrovský vliv na náš život, pojmy a představy.

- Srdce, dvojitá sací i tlaková pumpa, rozvádí po celém těle životodárnou krev. Svou práci koná neúnavně a bez jakékoli přestávky. I zde panuje obdivuhodná účelnost a vzájemná návaznost. - Trávící systém je stroj, ve kterém dochází ke stálým procesům přeměny hmoty v energii. Stavební materiál, palivo a pohonné hmoty mu dodáváme v podobě pokrmů. - Zuby jako mlýn melou pokrm a spolu s jazykem ho hnětou v kaši a připravují pro trávení. Jsou také důležité pro správnou výslovnost. - Hratan, jehož hlavní činnost tvoří dýchání, je spolu s ústy ústrojím hlasovým s celou rozmanitostí a škálou tónů a zvuků. V lidském rozvoji a civilizaci hraje velmi důležitou roli. A tak bychom mohli uvažovat o dalších orgánech. U všech pozorujeme účelnost, kterou jim musel někdo dát. Zalmista se ptá: "Neslyší snad ten, jenž učinil ucho? Nedívá se snad ten, jenž vytvořil oko?" (Ž 94,9) Když se dívám na malé důvěřivé děťátko s nevinnýma očkama, vidím velký zářez, dílo Stvořitele. Bible nás učí, že Bůh stvořil člověka "k svému obrazu". "Božím obrazem" je člověk tím, že má rozum a svobodu vůli, má jedinečné tvůrčí schopnosti a skrze Ježíše Krista má naději na věčný život. Má také článkovanou řeč, kterou může vyjadřovat své myšlenky. Slovem uvádí

do pohybu velké věci. Člověk má v sobě vepsaný mravní zákon, jeho svědomí je kompasem na lodi života.

Při pohledu na sebe musíme obdivovat tvůrčí moc Toho, který všecko stvořil účelně a cílevědomě. Je nemyslitelné, že člověk by vznikl z jakési věčné hmoty, která si sama stanovila zákon vývoje.

květů, lesy, jezera, potůčky, hory, údolí, celá harmonie barev a tvarů svědčí o Tom, kdo má smysl pro krásu, soulad a půvab. Krása se rodí z krásy a mohla se zrodit jen z živé Bytosti, která je sama nanejvýš krásná. - Žel, že příroda je narušena hřichem, který přinesl s sebou bolest a smrt. Avšak i ona svědčí o Bohu, jeho lásce a kráse. Čisté srdce umí i dnes vyčist z přírody Boží zákony lásky, jak to učinil Pán Ježíš v kázání na Hoře blahoslavenství.

Druhým pohledem

se podívejme kolem sebe, na rostliny, zvířata, na svět kolem nás. I u rostlinstva pozorujeme zákonitost a účelnost. Části rostliny tvoří souladný celek a jsou účelně přizpůsobeny svému úkolu. Obilné stéblo má na konci klas těžší než je samo, a přece je neobyčejně pružné. Přirovnáme-li je k lidským stavbám, jako je slavná Eiffelova věž v Paříži, musíme uznat, že obilné stéblo je mnohem elegantnější než tyto lidské stavby.

- Obdivujeme účelnost i v říši živočišné, od včeličky a kolibříka až po mohutného slona.

Celá příroda je krásná. Zelený koberec luk, vůně

Třetím pohledem

se podívejme nad sebe, vzhůru na nebe a hvězdy! Na hvězdnaté nebe hleděl s údivem i žalmista David a volal: "Nebesa vypravují o Boží slávě, obloha hovoří o díle jeho rukou." (Ž 19,2) Dokonce i filozof Immanuel Kant řekl: "Dvě věci, čím častěji a usilovněji o nich přemýšlím, naplní mou mysl vždy novým a větším údilem a úctou: Hvězdnaté nebe nade mnou a mravní zákon ve mně."

Bible mluví o "trojím nebi" (2 Kor 12,1,2) První nebo označuje naši atmosféru. Druhé nebo zahrnuje celý planetární systém s hvězdnatými galaxiemi. Třetí nebo je sídlem Boha. Tam obracíme své zraky, když voláme: "Oče náš, jenž jsi na nebesích." O tomto místě píše Petr: "Dědictví nehynoucí, neposkrvněné a nevadnoucí, je připraveno pro vás v nebesích." (1 Petr 1,4)

Člověk se však nestane věřícím, když uzná zákonitost a účelnost v lidském těle, v obklopující nás přírodě a v nebeských dálavách. Věřícím se stává, když přizná, že se svým neposlušným životem vzdálil od harmonických Božích zákonů, když pokorně vyzná své hřichy a nechá k sobě promlouvat Boží slovo. K poznání věčných pravd nedojde člověk cestou filozofie a pouhé logiky, ale cestou pokory, když se Bohem nechá vést jako jeho poslušné dítě. □

Když myslíme na naši zemi, myslíme především na její budoucnost a také na dnešek. Děláme si velké starosti o přírodu, a tím o naše přežití. To, jaké budou možnosti života za pár let, nás zajímá daleko víc než teoretické diskuse o tom, jak svět vznikl kdysi dávno v minulosti. Přirozeně. Vždyť denně slyšíme varovné prognózy ekologů... Mluví o ozónové dře, odumírání lesů i mnohých druhů zvířat, znečištění vzduchu a vody. Uvědomujeme si, že devastace přírody se pojí s devastační politiky, a ta pramení v devastační morálce. Nejvíce se cítí být ohrožena mládež. Institut pro otázky mládeže v Mnichově např. zjistil, že:

95% mladých lidí pokládá za možné, že znova vybuchne válka; 70% věří, že technika a chemie zničí přírodu; 58% má strach z budoucnosti; 50% se domnívá, že svět zanikne atomovou válkou.

Závěr průzkumu svědčí o strachu z budoucnosti. Samozřejmě, že mezi lidmi jsou i optimisté, kteří jsou přesvědčeni, že lidský duch určitě vyvede svět ze slepé uličky. Jenže i věda a technika se mezitím představila ne jako nositel nových na-

dějí, ale jako zdroj nového ohrožení. Je tedy nějaká naděje na obnovení přírody, urovnání mezinárodních sporů a překonání existence zla mezi lidmi?

Bible nás upozorňuje, že zlo ovládlo celý svět. Člověk dal zlu tolik prostoru, že se stal jeho otrokem. Charakter a rozsah zla nám nedovoluje dělat si iluze o x-letém vývoji k novým řádům, dříve od červu na úroveň člověka, dnes ze současného nepořádku ke stavu, kdy nebudou války, přírodní ohrožení, nemoci atd., protože člověk se jednoduše odnaučí páchat zlo. Tomuto ideálnímu životu v ideálním prostředí s ideálními lidmi bible říká "Boží království". Tam se však nedopracujeme svými přirozenými schopnostmi. To je nadpřirozený cíl, ke kterému můžeme dospět pouze nadpřirozenou cestou.

Může se to sice zdát paradoxní, ale jistota takové budoucnosti leží vlastně v minulosti. O této skutečnosti nám vypovídají první stránky bible: "Na počátku stvořil Bůh nebe a zemi." Proč je tato výpověď pro nás tak důležitá? Jestliže kdysi Bůh z ničeho stvořil to vše krásné, co kolem sebe ještě vidíme, určitě může opět obnovit své stvoře-

Bez Stvořitele

ta neexistuje

hodnotu, nemusí si připadat méněcenný.

5. Se všemi lidmi máme jednat jako s Božím vlastnictvím – uctivě a s respektom.

6. Člověk byl stvořen pro manželství a život v rodině, jiné modely lidské společnosti nemohou prospívat ani jedincům ani společnosti.

Bůh nám zjevil velikou pravdu o původu světa a člověka. Zjevil nám ji proto, abychom ji prožili. Lidé vymysleli řadu věcí, ale jsou to obvykle jen umělé náhražky původních přírodních darů. Dnes, kdy je příroda i život na zemi tolik ohrožen, myslíme znovu na Stvořitele, který Janovi ukázal nové stvoření: "A viděl jsem nové nebe a novou zemi, neboť první nebe a první země pomínily... A slyšel jsem veliký hlas od trůnu: "Hle, přibýtek Boží uprostřed lidí, Bůh bude přebývat mezi nimi a oni budou jeho lid; ... a setfej jim každou sílu z očí. A smrti již nebude, ani žalu ani nářku ani bolesti už nebude – neboť co bylo, pomínilo." (Zj 21, 1–4) To je velký slib pro budoucnost. Sláva Boha Stvořitele se nezměnila. Ztratila se však sláva jeho stvoření, protože člověk se přestal řídit stvořitelskými řády. Na nové zemi však budou moci žít jen "noví" lidé. Bůh také zaslabil, že ty i já se jimi můžeme stát. Stačí jen chtít. Vše ostatní je ochoten učinit Bůh.

Z toho vyplývá:

1. Člověk je výsledkem vědomého Božího činu, ne výplodem náhodného vývoje z nižších druhů živočichů.

2. Člověk byl stvořen v podřízenosti Bohu a jeho řádům – fyzickým i duchovním. Štěstí stvořených bytostí tedy závisí na dodržování řádů, které jsou v bible zjeveny.

3. Stvoření k "Božímu obrazu" znamená jednak Boží příslib, že bude člověka podporovat v jeho životě, jednak závazek pro člověka, aby měl tento ideál stále na paměti.

4. Každý člověk má pro Pána vesmíru ohromnou

ly, že život jako takový je výsledkem Božího stvořitelského činu. Někdy jako by dokonce bibli omlouvaly, že mluví o stvoření, a ne o evoluci. Mnozí teologové zdůrazňovali: "Bible není vědeckou knihou, která by nás informovala o astronomii, biologii nebo fyzice, ale je zprávou o vykupitelském Božím činu."

Nic proti tomu, až na to, že otázka stvoření, tedy počátku věci, nepatří do oblasti vědy, ale zjevení. Žádný vědec, ať pracuje v kterékoli oblasti vědy, nám nemůže odpovědět na otázku, jak svět povstal. Věda je věcí smyslového poznání a odpovídá jen na otázku, jak se věci chovají a fungují. Jak světvznikl – to nám Bůh zjevil, člověk nemá možnost na to přijít přirozeným bádáním. I to, když se ukazuje zcela jasně, že proces evoluce nebyl vzhledem k přirodním zákonům možný, ještě nic neříká o vzniku světa. Odpo-

Co s výrokem Ježíšovým: "Což jste nechetli, že ten, který stvořil na počátku, muže a ženu učinil je?" (Mat 19,4) Jak dát do souladu milióny let trvající proces, při kterém umírají tzv. přechodné druhy, řekněme "nevývedených" zvířat, a rodí se dokonalejší, až to vrcholí v bytosti nazývané člověk – s tím, co nám zjevuje bible? "Smrt vešla do světa skrze člověka; jako v Adamovi všichni umírají, tak v Kristu všichni dojdou života..., kteří jsou jeho." (1 Kor 15, 21-23)

Zde je jasně označena přičina smrti – hřích – pád člověka. Kdy člověk podlehl hříchu? Když byl ještě opicí? Nebo pithekanthropem? Nebo snad člověk nepadl vůbec a to zlé v něm je jen odesva pudů z doby, když byl ještě zvířetem? Jestliže člověk nepadl do hříchu, proč by Ježíš měl za člověka umírat?

Ano, bible není knihou, která by nás učila tajemství biologie, astronomie nebo fyziky. Dává nám odpověď na tři základní otázky lidské existence: Odkud pocházíme, proč žijeme a kam jdeme. Zjevuje nám nabídku záchrany, kterou nám Bůh učinil v Ježíši Kristu. K tomu patří také zpráva o stvoření člověka a o jeho pádu. Bez toho by Ježíšův spásný čin byl zbytečný.

Pozoruhodné je znění čtvrtého přikázání právě v souvislosti s útokem evo- lucionistů proti zprávě bible

o stvoření. "Pomni na den sobotní, abys jej světil... Nebo v šesti dnech učinil Hospodin nebe a zemi, može a všechno, což v nich jest, a odpočinul dne sedmého; proto požehnal Hospodin dne sobotního a posvětil ho." (2 Moj 20,8-11)

Sobota je památník dokončeného stvoření. Každý týden nám tento den připomíná, jaký je skutečný původ světa i nás. Říká nám, že jsme vyšli z rukou nebeského Otce a tam se máme také vrátit, k němu směřujeme. Jak velkou důvěru a pokoj nám dávají Ježíšova slova: "Vy takto se modlete: Otče náš, který jsi na nebesích..."

Domnívám se, že evoluční teorie je již z těchto principů pro křesťana nepřijatelná. Žel, že na to zapomněli ti věřící, kteří ustupovali před sebevědomým kříkem tzv. pokrokové vědy. Zatím stačilo počkat na další bádání, které nakonec zcela předpoklady darwinistů vyvrátilo. I v tomto případě měly církve postupovat tak, jak naznačil kardinál Speelman při rozhovoru s Albertem Einsteinem. Tento již legendární vědec se kardinála otázal: "Co by církev udělala, kdyby matematici, fyzici a jiní vědci dokázali neplatnost důkazu Boží existence?" Speelman chvíli uvažoval a pak s úsměvem řekl: "Církev má vysoké minění o přirodovědcích. Je přesvědčená, že by si nedali pokoj, dokud by nenašli tu chybu ve svých výpočtech." □

Evoluce a církve

věd na otázku "Jak vše vzniklo?" leží v oblasti víry.

Bible, kterou křesťané chápou jako Boží zjevení, mluví o otázce původu zcela jasně: "Na počátku stvořil Bůh nebe a zemi..." Ti věřící lidé, kteří se domnívají, že to Bůh mohl udělat pomocí miliony let trvajícího vývoje, si musí ovšem odpovědět na následující otázky:

Věda

jako Beik

V myslích mnohých lidí se usadila myšlenka o všechnoucnosti vědců, kteří tvrdí, že na tomto světě neexistuje nic nepoznatelného, ale dosud pouze nepoznané, které se v budoucnosti určitě podaří vyfěsit. Mám dojem, že se občas zapomíná, že i vědci jsou pouze lidé, jejich vědění a moc má své hranice.

Dr. Schumann, německý přírodovědec, prohlásil: "Reakcí průměrného občana na jakékoli pochybnosti o názorech vědců nebo o jejich možnostech provést tenčí onen experiment, je odpověď, že věda a technika přece již dokázaly tolik zázraků..."

Dnes téměř stačí, aby určitý názor byl označen slovem "vědecký" a jeho úspěch je mezi lidmi zaručen. Je samozřejmé, že tohoto psychologického faktoru využilo také již mnoho podvodníků pro své, čistě sobecké cíle. Žijeme v době, ve které převládá kult rozumu a uctívání člověka, jeho intelektu a schopnosti. Boh se převážně z lidského slovníku vyřadil a úcta k němu se stala předmětem hany a posměchu. Rozšíruje se názor, že věda dokázala naprostou nepravdivost některých biblických zpráv, jako např. o stvoření, potopě světa, početí Ježíše atd. Naproti tomu se přijímají bez výhrad za fakta osobní názory jednotlivých učenců, jejich hypotézy nebo domněnky, jako kdyby byly vědecky dokázány. Skutečnost je však taková,

že hypotézy mají obyčejně krátkou životnost – obvykle do té doby, než jiný vědec nabídne jinou hypotézu.

V poslední době je zvlášť napadaná biblická zpráva o stvoření světa v šesti dnech. Věří se všeobecně tomu, že veškerý život ke svému rozvoji a organizaci potřeboval nutně miliony let. Když si zajdeme do kteréhokoliv přírodovědeckého muzea, zjistíme, že všechny exponáty z oblasti rostlinné a živočišné říše jsou vykládány na základě dlouhých období vývojové řady. To není jen posloj přírodovědců, slyšíme to v rozhlasu i televizi a se stejným postojem se setkáváme i u většiny teologů. Tyto teorie se po léta vrývají do lidské mysli tak dokonale, že veřejnost je přijímá bez námitek a je přesvědčena o tom, že mají vědeckou platnost. Jsou však stále jen domněnkami. Vědecké důkazy, které by je měly podpořit, jsou mizivé. Sir Arthur Keith, anglický evolucionista, prohlásil: "Evoluce je nedokázaná a nedokazatelná, věříme jí jen proto, že jinak bychom museli uvěřit absolutnímu stvoření, což je pro člověka dvacátého století nedůstojné."

Příroda byla zbožňována a uctívána od nejranějších dob. Kult slunce byl důsledkem toho, že lidé pozorovali, jak slunce je dobrodincem všeho lidstva, zdrojem tepla, světla a sily. Věřilo se, že slunce představuje vrcholnou moc přírody. Vedle

slunce byly uctívány i měsíc, země, obloha, planety, mnohé rostliny a zvířata. Věřilo se, že jsou obdařeny nadpřirozenými vlastnostmi. A tak se nakonec zapomnělo na Stvořitele. Křesťanský myslitel Pavel o tom napsal: "Poznali Boha, ale nevzdali mu čest jako Bohu ani mu nebyli vděční, nýbrž jejich myšlení je zavedlo do marnosti a jejich scestná mysl se ocitla ve tmě. Tvrzí, že jsou moudří, ale upadli v bláznovství. Zaměnili slávu nepomíjiteleho Boha za zobrazení podoby pomíjiteleho člověka, ano i ptáků a čtvernožců a plazů." (Řím 1, 21-23) Zde se jasně líčí situace, kde Boží přívlastky jsou přenášeny z Boha na věci, které on stvořil. Tak vlastně začala modloslužba. Lidé zapomněli na Boha a klaněli se raději stvoření než Stvořiteli.

Je samozřejmě pravda, že vědecký výzkum vytvořil skutečně báječné věci. Pro-

že zákony přírody nejsou samohybné a samočinné, že se samy nevytváří. V bibli je napsáno: "Každý dům někdo staví; ten, kdo postavil vše, je Boh." (Žid 3,4) Johannes Kepler, známý německý astronom, v době, když objevil zákony pohybu planet, prohlásil: "Ó Boho, já ve skutečnosti ve svém myšlení a přemýšlení přemýšlím Tvé myšlenky po Tobě." Tímto prohlášením vzdal Bohu Stvořiteli ve skutečnosti poslední úctu. Podobně by měl

zkoumal mnohá tajemství přírody od nejnepatrnejších stavebních kamenů hmoty přes poznání mikroorganismů až po objevení velmi vzdálených galaxií. Ohromný pokrok byl učiněn v aplikaci těchto objevů pro život. Nemám v úmyslu nijak podceňovat hodnotu těchto kroků vpřed. A přece při tom všem nesmíme zapomenout,

jednat nejen každý vědec, ale i prostý člověk. V bibli je pro závěrečnou dobu napsáno, že všem obyvatelům země, každé rase, kmeni, jazyku i národu se má zvěstovat výzva: "Bojte se Boha a vzdejte mu čest, neboť nastala hodina jeho soudu; polekněte před tím, kdo učinil nebe, zemi, moře i prameny vod." (Zjev 14,7)

duchých forem života, které stvořil Bůh na počátku, stále dokonalejší druhy – až k člověku."

Darwin si tímto procesem vývoje byl jist, jen hledal mechanismus, který to způsobil. Pozoroval chovatele a pěstitele v okolí svého domu a usoudil: "Poznal jsem, že klíčem k úspěchu pěstitele rostlin či

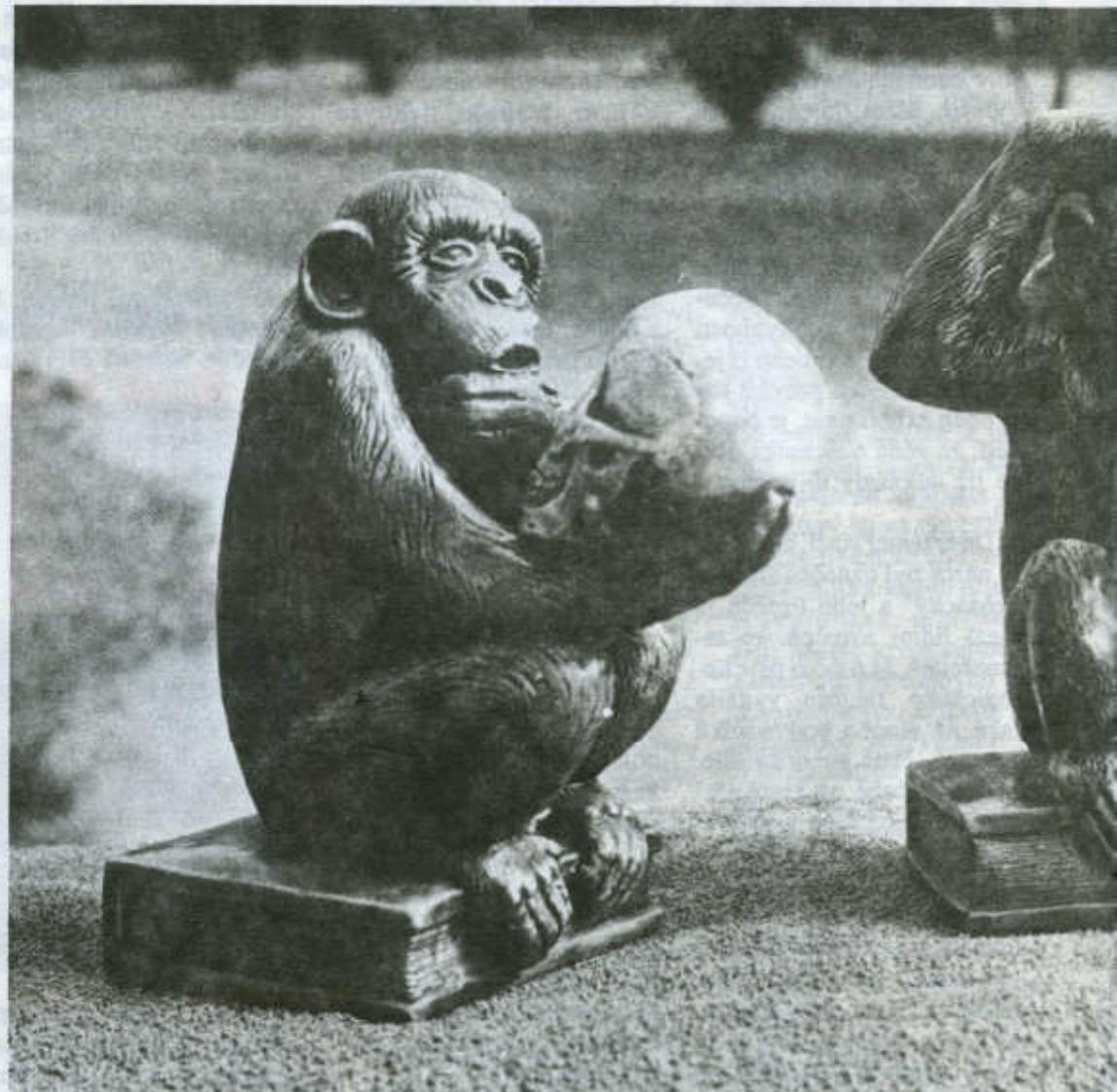
Jak to byla EVOLUЦÍ

"Dovedu vypěstovat různě zbarvené květiny, a to v jakýchkoli barvách." "Nepovídej!" "Ano, zalévám je různě zbarvenou vodou. Červená voda zbarví květinu červeně, modrá modře atd. Je to docela jednoduché." Tak jednoduše viděl přírodu Charles Darwin jako malý chlapec. Později se ve svém životopise svěřil, že si velmi rád vymýšlel různé nepravidlivé historky, aby způsobil rozruch. Netušil, že se mu to později podaří nad nejsmělejší očekávání.

Charles se narodil 12. 1. 1809 v Anglii, která stála na počátku toho, co nazýváme vědeckotechnickou revolucí. Otec ho poslal do Edinburgu na studium medicíny. Později se přiznal, že místo medicíny raději četl přírodovědecké knihy. Ty ovšem obsahovaly znalosti jeho doby. Šířily se naivní myšlenky Lamarckovy o tom, jak např. žirafa získala dlouhý krk tím, že trhala listy ze stromů.

V roce 1828 na radu otce začíná Darwin studovat teologii v Cambridgi. Ani toto studium nedokončil. Slyšel však od svých profesorů větu, která se stala příčinou mnoha nedorozumění: "Zvířata jsou taková, jaká je na počátku stvořil Bůh." Vypadalo to jako parafráze výroku velkého botanika C. Liného: "Druhů je tolik, kolik jich na počátku stvořil Bůh." Liné sice věřil ve vytvoření původních druhů, ale nikoli odrůd. Páni teologové – učící mladého Darwina – neporozuměli podstatě problému a vyjádřili se špatně. Netušili, že spustili lavinu nedorozumění v dramatu zvaném EVOLUCE.

Darwin přerušil studium teologie a přijal místo přírodovědce na lodi Beagle, která v letech 1831-36 uskutečnila plavbu kolem světa. Darwin tento svůj zážitek právem považoval za rozhodující událost ve svém životě. Viděl a popsal ohromné množství nových druhů rostlin a zvířat. Zjistil, že se od sebe výrazně liší – a to dle zeměpisného rozšíření. Stále více byl přesvědčen, že

učitelé v Cambridgi neměli pravdu. Naopak viděl, že zvířata se proměňují. Darwin provedl ve svých úvahách špatný závěr: "Příroda se vyvíjí, proměnuje se. Vznikají nové odůry a druhy. Vše se vyvíjí tak jako dítě v zárodku. Z jedno-

chovatele zvířat je výběr." Kdo tento výběr dělá a kontroluje v přírodě? Na podzim r. 1838 četl spis národnostního Malthuse. A našel řešení: Výsledkem zápasu o přežití je přirozený výběr. Ten upřednostní jen nejzdánější a nejlépe přizpůsobená zvířata k přežití. "Tak vznikají přímo z boje v přírodě, z hladu a smrti, nejvelkolepější věci, jaké můžeme pochopit," píše nadšeně. "Určitá schopnost, která se u zvířete objevila a pomohla mu přežít, se dědičností přeneše na potomky, a tak vznikají nové odrůdy a druhy." Roku 1859 vydal knihu pod názvem "O původu druhů". Evoluční teorie byla na světě. Rozruch

do Londýna svému příteli Karlu Marxovi: "Tak to nám ještě chybělo, abychom nábožensví zcela zničili." Velký apoštol ateismu a evoluce, E. Haeckel, volá: "Kniha o původu druhů je bíblí devatenáctého století!"

Skuteční vědci nesdíleli nadšení těchto agitátorů. Zoolog Ch. Giebel o Darwínově knize napsal, že je to "chaos neuvěřitelnosti a nedokázaných pitomých drzostí". Prof. G. Ehrenberg ji nazval básní, ale ne vědou. Proslulý německý antropolog Virchov o ní řekl: "To je fantazie, ne věda." Francouzský botanik A. Wigand: "Darwinismus není ani teorií, ale náladou, která uchvátila mysl lidí. Je vědou asi tak, jako je pohádka dějepisem." Marně se tito a mnozí další vědci, znající složitost přírody, stavěli proti naivitě Darwinovy teorie. Zmocnili se jí především ateisté, kteří ji zařadili do arzenálu své ideologické výzbroje. Jejich přírodonědecké znalosti nejlépe vyjádřil velký Stalinův chráněnec – akademik T. D. Lysenko. Při pitce se Stalinem prohlásil: "Josef, já z Darwina vím jen to, že člověk povstal z opice."

Téměř celé půlstoletí se u nás málokdo mohl dovědět, že tato teorie je naprostě v rozporu s přírodními procesy. Důvody proti evoluci jsou ve zkratce tyto: V době Darwínově se většina přírodonědecků domnívala, že druh není něco přesně ohrazeného. Proto jim nedělalo potíže přijmout učení o proměně druhů. Dnes je věc zcela jasná. Po všech oklikách způsobených "náladou" darwinismu se moderní přírodonědka ztotožňuje s Liného výrokem: "Druhy jsou stálé a neměnné." Vyhstala otázka, zda se mohou druhy vzájemně křížit. Po mnoha pokusech máme jasné výsledek. Zvířata jiného druhu se mezi sebou nekříží, a v případě spojení nemají potomky. Křížení je možné v rámci druhu, a tím se získávají nové odrůdy a plemena, nikdy nový druh. Páni profesori v Cambridge se mylili, když tvrdili: "Zvířata jsou taková, jaká je na počátku stvořil Bůh." Ještě více to přehnal jejich laxní posluchač Darwin,

když prohlásil: "Druhy se proměňují a vznikají nové." Dnes víme, že druhy jsou jako samostatně stojící pilíře mostu, mezi nimiž není žádné propojení. Jak tedy druhy vznikly? Kdo je naprogramoval v jejich genech, takže stále vyrábějí svoji kopii? Proč neuvedl tomu, v co koneckonců věřil Liné: "Druhů je tolik, kolik jich na počátku stvořil Bůh." Druhy vlastně stále plní příkaz daný jim Stvořitelem: "Plodte se podle svého pokolení (druhu)." (I Moj 1,24-33)

Příklady stálosti a neměnnosti druhů

Bakterie se množí obrovskou rychlosí. Každou hodinu vzniká nová generace. Na mumiích ze starého Egypta se nacházejí stopy těch nemocí, které dodnes způsobují stejné bakterie. Co jsou ale tři tisíce let proti době, kdy ve vodách potopy zanikli obrovští ještěři? Na kostrách některých z nich se nalezly otoky zapříčiněné určitým druhem bakterie, která ho způsobuje i v naší době. Kolik to bylo milionů generací bakterií od těch časů do naší doby – a přece se nezměnily.

Koncem roku 1938 vylovili rybáři rybu, kterou nazvali živá zkamenělina. Úlovek vyvolal velké vzrušení mezi paleontology. Znali ji velice dobře, ale jen ze zkamenělin, kde se její otisk nacházel. Podle evolucionistů byla tato ryba přechodným článkem mezi rybami a suchozemskými plazy. Měla totiž výrazné prsní ploutve připomínající přední končetiny. Podle teorie měla zcela vyhynout před desítkami milionů let. Ona však na teorii nedbá a veselé se prohání v tropických mořích. Do roku 1960 bylo uloveneno dalších dvacet exemplářů. Jmenuje se Latimeria podivná. Žádné přechodné tvary a druhy neexistují, i když Darwin předpokládal, že se časem najdou.

Přenos získané vlastnosti během života na potomky

Stoupenc a současný Darwinův Herbert Spencer prohlásil: "Buď existuje přenos –

dědičnost získané vlastnosti, nebo nebylo žádné evoluce." V devadesátých letech minulého století August Weismann téměř patnáct let usekával myším ocásky a čekal, kdy se toto zmrzačení objeví u potomků. Neobjevil. Závěr dnes zní: "Získané vlastnosti během života se nepřenášejí na potomky, děje se to jen u vlastnosti vrozených." Když B. Engels – ovlivněn Darwinem – napsal knížku "Podíl práce na polidštění opice", vycházel z předpokladu dědění získané vlastnosti na potomky: "Jen prací, přizpůsobením ke stále novým úkolům a děděním takto vzniklých znaků a dalším užíváním a děděním tohoto zjemaní nabyla lidská ruka schopnosti, které má dnes." Nevěděl, že to není možné. Zručnost Tizianova nebo Rembrandtova nebyla v jejich ruce, ale v mozku, který tu ruku vedl. Bez tohoto zvláštního nadání se ani úporným cvičením nikdo malířským génem nestal.

Zádný z předpokladů evolucionistů nevyšel. Darwinova teorie o původu druhů je jen pouhou fantazií založenou na důkazech, které se ukázaly jako plané. V přírodě všechno funguje podle zcela jiných zákonů, než se domníval Darwin.

Snad nám pomohou slova objevitele mikroskopu a prvního člověka, který spatřil dosud neviditelné mikroby, Antony van Leeuwenhoeka: "Rozhodl jsem se, že nebudu zarputile lpět na svých nározech, nýbrž je opustím a přejdu k jiným, když mi někdo ukáže rozumné důvody, kterých bych se mohl chopit. Nemám totiž jiný cíl, než se přiblížit k pravdě." □

dili především samotní manželé a ti, kteří chtějí do manželství teprve vstoupit. Z několikaleté praxe v psychiatrické ambulanci, kde se setkávám stejnou měrou s mládeží i dětmi, vím, jaký je u nás problém s výchovou

zilidských vztahů je životodárnější než přežívání v systému "kdo z koho".

V praxi je největší potápkou, zvláště mezi mladými, po otázkách sexuálního života a antikoncepcie. A tu je první problém. Je pravda,

Pokud se budeme domnívat, že předmanželská výchova stojí na znalostech antikoncepcie a s nimi padá, musíme dojít po čase k poznání, že s nimi jenom padá. Především nám ostatním musí jít o to, aby mladý člověk byl citově, morálně a eticky, charakterově i mravně lepší. Jen takový jedinec bude schopen ovládat své pudy (pudy nebudou ovládat jeho) a bude jim umět dát správný, zdravý a pozitivní směr.

Druhým omylem je domnít se, že několikahodinová přednáška o manželství a rodičovství doplní mezeru vzniklou ve výchově, která měla probhat v rodinách. K zodpovědnému manželství a rodičovství musí vést mladého člověka rodina, ve které vyrůstá. A děti ke své výchově potřebují také vzory. Ty v deseti tisících rodinách buď vůbec nejsou, nebo jsou špatné. Vždyť za jeden rok se u nás rozpadne 40 000 manželství.

Selžou-li vzory, mladý člověk tápe. Proto je mu každá rada drahá. Jedna skutečnost však zůstává neoddiskutovatelná. Nemá-li totiž mladý člověk vypěstovanou vůli, sebeovládání, odpovědnost a svědomí z domova, potom jej musíme naučit používat prezervativ, aby nedělal neštastnými své sexuální partnerky a nezvyšoval statistická čísla uměle zničených těhotenství. Vše, odpovědnost a svědomí jsou však velice nutné nejen v pochlavném životě, ale v celém lidském životě vůbec. A čím je nahradíme zde, když "umělou" nahradu tu ještě nikdo nevymyslel?

Z oblasti dotýkající se sebevýchovy na celém světě stále více a více knih. Přesto lidstvo není šťastnější a manželské svazky nejsou pevnější. Kladu proto větší zřeteľ na výchovu, sebevýchovu, poznání Božích rádů a sebepoznání; tedy více na to, co tvoří člověka, než na to, co tvoří člověk. □

problémy predmanželské výchovy

Možná, že se vám zdá článek o předmanželské výchově zbytečnou prací autora a plýtváním papíru, protože na pultech knihkupectví leží na podobné téma pestrá řada brožurek i knih. Měli byste pravdu potud, pokud by neplatilo přísloví: "Když dva dělají totéž, není to totéž."

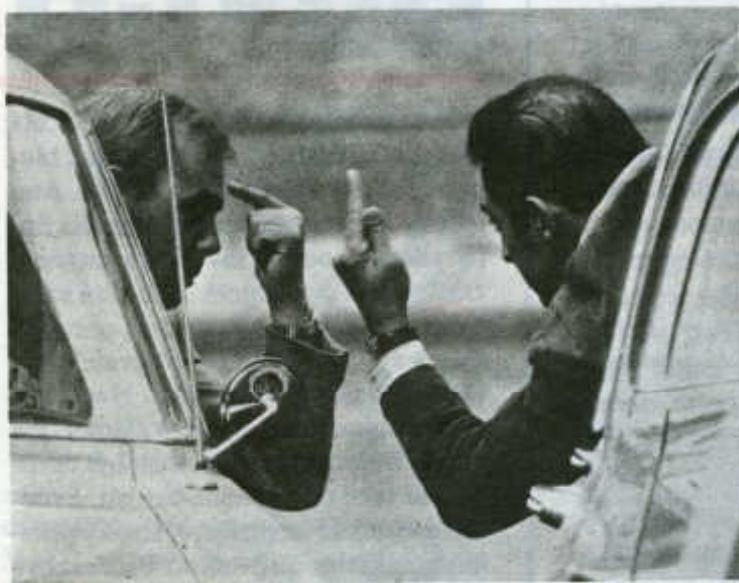
Všichni si přejeme, abychom měli šťastná manželství, aby se uzavíralo nejvíce těch prvních manželství a těch opakovaných sňatků aby bylo co nejméně. To je přání nejen pracovníků na poli předmanželské výchovy, ale také dětí, které rozvojem trpí nejvíce. Velkou rozvodovostí trpí i společnost, protože v krizových rodinách ztrácí zdravou a fungující buňku své existence. Bylo by ideální, kdyby se pro zdravá manželství zasa-

vůbec. Speciálně mladí snoubenci si myslí, že už všechno vědí a že jim nikdo nemusí radit. Především v lásce ne.

Přiznávám, že třetí se na rendez-vous brát nemá. Jsou ale určité základní rady, které bych přece jen doporučil. Ať tyto rady vyvolají souhlas nebo kritiku, v obou případech to splní účel. Jde přece o to, abychom si tvořili lepší a lepší vlastní názory i postoje, které budeme srovnávat s těmi nejlepšími.

Jsou všeobecné zásady ověřené desítkami generací, zásady platné pro všechny lidí všech dob, těch je zapotřebí se držet. Hlásají, že věrnost je víc než nevěra, slušnost je lepší než hulvátní, přirozené má větší zdravotní a mravní cenu než umělé, oběť pro druhé leží morálně výš než sobectví, čistota me-

že sex hraje v životě lidí a zejména manželů důležitou roli, ale není pravořadě rozhodující pro celkové štěstí manželů a jejich dětí. Některí přednášející hlásají a zastávají, že, ten názor, že poučování o sexualitě nebo promítání filmů o antikoncepci je pilířem předmanželské výchovy. Já jsem toho názoru, že znalost používání antikoncepcie neudělala ještě žádného člověka charakterově lepším. Taktéž informace o termínu likvidace plodu těhotné ženy či seznámení se s technikou pochlavního styku nevyřeší rozvodovou situaci, ani takové poučení neudělá z poživačného sobce ušlechtilou osobnost. Spiše naopak. U mnoha morálně eticky a citově prázdných jedinců může jen ospravedlnit jejich nezodpovědné počinání.

Stímti nebo podobným rčením se setkáváme velmi často. Při různých ztrátech se lidé vzájemně potěšují, jako by chtěli říci: Pokud jsme zdraví, není všechno ztráceno. Můžeme začít znovu. Zdravým lidem je otevřený svět.

V bibli čteme, že když Ježíš Kristus chodil po naší zemi, uzdravil mnoho lidí. Mezi jinými zprávami o uzdravení se dočítáme o jisté ženě, která byla nemocná dvacet let. Nikdo jí nemohl pomoci. Proto se jí stal Kristus jedinou nadějí. Dotkla se jeho roucha, a pak se to stalo:

Když žena viděla, že se to nedá tajit, přišla celá rozechvělá k Ježíši a padla na kolena. Přede všemi lidmi mu vyprávěla, proč se ho dotkla a že se v tom okamžiku uzdravila. Ježíš řekl: "Tvoje víra tě uzdravila. Jdi pokojně domů." (Luk 8, 47,48)

Zde je řeč o vnitřním postoji, vztahu, který je důležitým předpokladem uzdravení. Je to víra, důvěra. Žena se plně spolehlala na Ježíše. Bylo jí jasné, že už nemá žádnou šanci, všechno ji zklamalo, na nikoho jiné-

* * * zdraví zdraví zdraví zdraví * * *

ho se nemohla spolehnout. Zůstal jí jeden Kristus. A on její důvěru odměnil. Uzdravil ji.

V posledních letech se stále víc ukazuje, jak důležitou roli v našem zdraví hraje psychika: zlost, hněv, zloba, nenávist, zášť, strach, úzkost, obava, nejistota, podezírání a nedůvěra. To všechno našemu zdraví škodí. Při delším působení by dokázaly negativní pocity člověka naprostě vyřídit. Člověk onemocní. Pro dobré zdraví je tedy rozhodující "duševní rovnováha". K ní patří mezi jinými i důvěra – víra. Lidé, kteří věří v Ježíše Krista, vědí, že mohou Bohu neomezeně důvěrovat. Jistě, i jim se může stát, že je na čas ovládne strach a sklíví starosti. Ale mají zdroj sily, který je dokáže povzbudit

v každé době, mají pramen, z kterého čerpají posilu.

Bible nám dává celou řadu pokynů, jak se zbavit našich starostí, strachů a obav. Ježíš např. říká: "Nezatěžujte se zítřejšími starostmi. Ty patří zítřku. Každý den má dost svých problémů."

Odpustit a zapomenout

V dopise apoštola Pavla do Efezu čteme, jak jednat nebo se vyhnout nenávisti a zlobě: "Když vás už někdo rozlobil, nenechte nad svým hněvem zapadnout slunce – nechodte s tou zlostí spát." Je to velmi praktická rada pro dobrý spánek, ale i pro zachování dobrého vztahu k lidem.

Pánu Bohu k nohám. Odpustí nám. Apoštol Jan napsal: "Jestliže své hříchy vyznáváme, smíme se spolehnout na Boží sliby, že nás očišťuje od každé špinavosti a promíjí nám každé selhání."

Hlavně zdraví? Ale ano! Nezapomeň však, že zdraví je hodně závislé na čistém svědomí, na vědomí, že jsem si dal své viny do pořádku, a také na odpusťení. Tuto souvislost předvedl Ježíš u příležitosti uzdravení ochrnutého: "Už se natatrap, chlapče! Tvé hříchy jsou ti odpuštěny." (Mat 9, 2) Je to zkušenost, kterou můžeme udělat i my navzdory nemocem, protože zdraví a radost ze života je víc než jen tělo, které dobře funguje. □

Karel Špinar

Ty mě chráníš

Mrazivě fouká vítr. Jdu zamyšleně po ulici a najednou mi padne do očí skupinka dětí. Povykují, strkají se, pobíhají sem a tam. Mezi nimi spatřím Lukáše ze sousedního domu. Asi jde ze školy. Na zádech má aktovku. Ale je bez čepice. Vtom vidím, jak jeden chlapec kope do jeho modré čepice, jako by chtěl hrát fotbal. Jiný přiběhne, ze zadu chytí Lukáše za aktovku a poválí ho k zemi. Chlapec má umazané kalhoty a v očích slzy. Teď přibíhá další dareba a hází mu za límec hrstě sněhu... Kolem chodí lidé, a vůbec jim to nevadí. Jenomže já už se na to nemohu dívat. Přicházím ke skupince, okřikuji chlapce, podávám Lukášovi ruku, otřepávám z něho sníh a sbírám umazanou čepici. "Pojď, Lukáši, půjdeme spolu domů, chceš?" "Chci," říká a vděčně se usmívá. Za námi je sice slyšet zlomyslný smích dětí, ale to již Lukášovi nevadí.

Od té doby ho potkávám vždy s úsměvem na tváři. Nikdy nezapomene hezky pozdravit a mile se usmát. Cítím z jeho chování vděčnost a radost, když se potkáme. I já ho mám ráda, snad právě pro tu jeho vděčnost. Někdy jdeme i kousek cesty spolu a povídáme si o škole, o dětech, o tom, co bude odpoledne dělat... Tou příhodou v zimě mezi námi vznikl hezký vztah, důvěra, asi se máme rádi. A tak to má být.

Podobný příběh může zažít každý z nás. Stačí se spolehnout na Boží pomoc ve chvílích, kdy je nám těžko, kdy se cítíme sami, opuštěni, kdy stojíme bezradně proti lidské přesile a nespravedlnosti.

"Neboj se, vždyť já jsem s tebou, nerozhlízej se úzkostlivě, já jsem tvůj Bůh. Dodám ti odvahu, pomocí ti budu, budu tě podporat pravici své spravedlnosti." (Iz 41,10)

Slyšíš? Ta slova patří i tobě! I tebe Bůh volá a nabízí ti pomoc! Neodmítej ji. **"Okuste a vizte, jak dobrý jest Hospodin. Blahošla-vený člověk, který doufá v něho."** (Ž 34,9) Až poznáš Boží lásku, moudrost a sílu, sám ji budeš vyhledávat. Najdeš pro svůj život věrného průvodce, který tě nezklame. A pak ho budeš moci také následovat.

Sověti

Je to paradoxní! Sovětská země celá desetiletí dávala světu najevo, jak hlučně pohrdá vším náboženským. ateistický program se snažil nahradit Boha všemocnou a vševedoucí stranou. Důsledkem dlouholeté bezbožné kampaně je všeobecné zklamání, pesimismus a nedůvěra většiny obyvatel vůči všem dosavadním vůdcům. Naději na lepší budoucnost země vkládají jen v toho Boha, od kterého měli být osvobozeni jako od vysněné bytosti. Svědčí o tom téměř senzační výsledky průzkumu, který provedlo Všeobecné centrum pro veřejné mínění v Moskvě. Jak píše Lidová demokracie z 20.12. 1990, časopis MOSKOW NEWS v lednovém čísle uveřejnil odpovědi 1354 osob, které zastupují průměr obyvatelstva na 20 místech Ruské federace. Největším překvapením jsou odpovědi na otázku, které historické postavy a osobnosti budou mít význam pro národy Sovětského svazu v roce 2000.

Na první místo se dostala osobnost Ježíše. Ježíš má hrát v Sovětském svazu v roce 2000 tu nejdůležitější roli. Za touto odpovědí stojí 58 procent dotázaných. Jen 18 procent dotázaných se domnívá, že Ježíšovo učení nebude mít v jejich zemi žádný význam. Na druhém místě se 48 procenty byl akademik A. Sacharov, nositel Nobelovy

DOSPĚLÝM TÉMĚŘ DOSPĚLÝM TÉMĚŘ DOSPĚLÝM

Stvoření. Vývoj. Dvě obyčejná slova. Tváří se docela nenápadně. Někoho zaujmou hned a někdo nad nimi mávne rukou. V každém vyvolávají jinou představu. Já tyto protikladné pojmy chápou jako pojmenování dvou různých principů, dvou různorodých přístupů k životu. Zdá se ti, že už dlouho čteš, a nic kloudného ses zatím nedozvěděl? Pokusím se tedy o jasnější výklad. Jde mi o aktivní přístup ke

světu, ve kterém žiji. Jde mi i o pochopení mého vlastního místa v něm. Slovo stvoření vypovídá o určité činnosti, tvoření, činorodé aktivitě. Naopak slovo vývoj v mých myšlenkách vybavuje představu člověka s rukama složenýma v klíně, pasivně čekajícího na to "jak to dopadne". Považuji za nutné zdůraznit, že představu člověka s rukama v klíně v žádném případě nezto-

tožňuji s nějakou konkrétní osobou, ale nezastíram, která představa je mi milější.

V nejrozšířenější knize světa (ano, stále je jí bible) najdeš mnoho moudrých rad. Jedna zní: "Jdi k mravenci, lenochu, dívej se, jak žije, ať zmoudříš." (Přísl 6,6) Zvláštní, vidíte? Takové malíčké stvoření, a je příkladem pro člověka! V čem? V usilování a v aktivitě.

K tomu, abychom nebyli pasivními, nás neustále vybí-

spolehají na pojďte

ceny míru. 36 procent odpovědí patří V. I. Leninovi, který se tak dostal na třetí místo před M. Gorbačova, kterému přisuzuje význam pouze 26 procent dotázaných. Na posledním místě se ocitl J. Stalin s pouhými 9 procenty hlasů.

Snad bychom si měli ještě položit otázku, proč právě Ježíš má být tou nejdůležitější postavou budoucnosti? Určitě ne jenom proto, že komunističtí vůdcové nesplnili očekávání lidu a ani své sliby. Ty nejhlučší touhy národů i jednotlivce nemůže splnit nikdo z lidí. Ježíš Kristus je jedinou osobností, které patří ta největší úcta a důvěra. Je to věčný Bůh, který má veškerou moc, moudrost i lásku. Jemu mohu dát svůj hlas s důvěrou, protože jeho budoucnost bude i mou budoucností.

Dušan Kučera

Pořadím v abecedě je nám pro tentokrát určeno písmeno "n". Čeština má slov začínajících písmenem "n" spoustu. Obzvláště s předponou ne – nemám, nemožný, nebezpečí, nejsou, nevím, nenávist, nemohu. Málem bych se rozhodl pro jedno z nich. Vlastně k jednomu jsem si napsal už i několik vět. Pak ale při rozhovoru s přítelem padlo jiné slovo. Zaznělo jen tak mimochodem, ale já jsem měl novou látku k přemýšlení.

N... naslouchat.

Přiznávám, že slovo bylo řečeno v jiném tvaru, ale já jsem se rozhodi pro slovesný tvar slova. Jakkoli se to může někomu zdát odařit, jde mi o zdůraznění jeho činorodosti.

Slovo naslouchat se často v běžné řeči neobjevuje. Raději zprávy z rádia posloucháme, než abychom jim naslouchali. Raději šetříme čas, než abychom naslouchali – už potřetí – vyprávění stařenky o cenách másla před první světovou. Raději se domníváme, než abychom čtvrt hodiny naslouchali vysvětlení zainteresované osoby. Raději sami mluvíme, ze strachu aby nás někdo nepřemluvil k naslouchání. Raději si pustíme televizi, než abychom naslouchali hlasu vlastního svědomí.

Ano, správně si uvědomujeme. Naslouchání není mlčení. Naslouchání není jen poslouchání. Ve stavu naslouchání se skrývá schopnost pochopit, porozumět druhému. Snad to není ani tak schopnost jako spíš ochota přijmout díl odpovědnosti za toho, komu nasloucháme. I proto se naslouchání bráníme... Ne, nic mi neříkej. Nic nechci vědět. Neochota naslouchat druhému má svůj původ v naší pýše, sobectví. A že nejsme schopni často naslouchat ani hlasu svého srdce (někdo říká "svého svědomí"), mou domněnce o prapříčině neochoty naslouchat druhému jen potvrzuje.

Nechci však své "miniuvážování" nad slovem naslouchání ukončit, aniž bych se zmínil o možnosti řešení. Vím, dnes se tenhle způsob ukončení moc nenosí. Zná často jako poučování učitelky v mateřské školce: "... a proto, děti, myjte si ruce!" "Jen samé poučování," říkají ty odrostlejší děti. A neúcta k autoritám jen vypovídá o odporu vůči všem, byť dobře míněným radám.

Slibuji. Chci být v poučování stručný. To, proč se raději překříkuje, vypovídá o naší neschopnosti naslouchat tomu, kdo nám dal k naslouchání uši – našemu Bohu. On nás volá: "Nakloňte ucho a pojďte ke mně, slyšte a budete živí!" (Iz 55,3) A tak chci jen dodat, že pro neschopnost umět naslouchat se okrádáme nejen o hlubší poznání Boha, ale i o radosti z poznání krásy a rozmanitosti myšlení člověka. A pak že slovo naslouchat neobsahuje prvek činorodosti! Vždyť nasloucháním lze zbohatnout.

ABECEDA

Jan Bárta

ÝM TÉMĚŘ DOSPĚLÝM TÉMĚŘ DOSPĚLÝM TÉM

zejí různé časopisy, kluby, spolky, televize... Je zajímavé pozorovat, jak různě chápou lidé pojmem "aktivita". Pro někoho je vrcholem aktivity návštěva kina, možná diskotéky. Pro někoho účast na fotbale v rámci fanoušků. Pro jiného skutečně každodenní pěstování sportu. Znám však jiný druh aktivity. Ta se projevuje rozbitými skly výkladních skříní a zničenými telefonními budkami. Jiní jsou aktivní v politice-

ké nebo v kulturní oblasti... A křesťan?

Přiznám se, že jsem je po-važoval za velmi pasivní skupinu lidí. Odevzdali se svému osudu a... Ale zdání klame. Věřící člověk je skutečně aktívni, protože ví, pro co žít. Aktivita se projevuje prací, myšlením, prostě vším, čemu se dohromady říká život. Domnívám se, že na prahu dos-pestnosti ti přece jde právě o život a orientaci v něm.

Dovol, abych se vrátil ještě k mravencům. Jako všichni živočichové i mravenec má jednu důležitou vlastnost. Umí odhadnout své síly. Je aktivní jen po určité hranici. Skutečně věřící člověk je především realista. Hlavně když hodnotí své vlastní síly. Každý věřící křesťan na základě svých zkušeností ví, že když je něco nad jeho lidské síly, může se spolehnout na toho, kdo stvořil vše kolem nás,

kdo stvořil nás samotně. A proto nepřečeňuji své síly, své schopnosti, ani svou moudrost. Asi jsem už toho napsal moc. Nejspíše proto chci jen tak na okraj podotknout, že jsem nepsal o tom, co jsem viděl nebo slyšel, ale o zkušenosti, kterou dobře znám.

Dovolím si ukončit čínským příslovím: "Je lepší zapálit svíčku než nadávat na tmu." Co tomu říkáš?

Peter Polaško

ského zajetí. Bylo to za vlády krále Nebúkadnesara (Nabuchodonozora). On a jeho potomci vládli této světové říši až do roku 539 př. Kr., kdy se babylónské říše zmocnil perský král Cýrus. Roku 332 př. Kr. ovládl území Alexandr Veliký. Roku 641 po Kr. se země nakonec

IRÁK

Jakmile ožilo nové náptí v oblasti Perského zálivu, ožili také vykladači biblických prorocství. A není divu. Celá tato oblast byla dějištěm starozákonné historie i předmětem některých biblických prorocství. Novozákonní apokalypsa několikrát uvádí jména Izrael, Jeruzalém, Babylón, Eufrat. Je tedy přirozené, že vyvstala otázka, zda má vývoj v této oblasti nějaký vztah k biblickému prorocství.

Je pravda, že na území dnešního Izraele žil kdysi národ, který byl vyvolený Bohem. Starozákonní dějiny mluví o mnoha slavných židovských vůdcích, kteří obsadili zemi a dosáhli velkých vítězství nad sousedními národy. Bylo to proto, že je vedl Bůh a oni bojovali za jeho spravedlnost. Nepřátelé Izraele byli vlastně Boží nepřátelé. Izrael zůstal suverénním královstvím, pokud zůstal věrný Bohu a jeho zákonu. Když upadl do pohanství, pohanské národy si ho podmanily i politicky. Největší porážkou Izraele bylo vítězství Babylóna.

Je rovněž pravda, že Babylón se rozprostíral na dnešním území Iráku. Nejslavnější doba babylónské říše byla ta, kdy si Babylón podrobil celou Asýrii, Palestinu a Egypt (606 př. Kr.). Jeruzalém byl tehdy zničen a Židé odvlečeni do babylón-

zmocnili Arabové. Když Nebúkadnesar vybudoval na obou březích Eufratu Babylón, bylo to město velmi krásné, rozlehlé a silně opevněné. Město se proslavilo visutými zahradami na terasových palácích, chrámy, několikapatrovými domy, mosty a tunelem pod řekou. Babylón rovněž zdědil slavnou kulturu a vědní obohy, které bohatě rozvinul. Babylón byl divem světa.

Po celém Iráku byly vybudovány pomníky a obrazy, které lidem mají připomínat jejich důležitou roli ve starověku. Nápis na pomnících hlásají, že Saddám Husajn je velkým pokračovatelem starých slavných vůdců země. Samozřejmě, že Saddámovi nejvíce imponovala postava krále Nebúkadnesara, který pokořil Židy. Kostnické jiskry podle Spieglu uvádějí, že Saddám v této souvislosti vyprávěl svému životopisci Faudovi Matarovi: "Kdykoli vzpomenu na Nebúkadnesara, chci zvlášť připomenout Arabům a Iráčanům jejich historické povinnosti."

Mezi těmito dvěma vůdci jsou však ještě další podobnosti. Když babylónský král obnovoval Babylón, dal na každou druhou cihlu vypálit své jméno. I Saddám se rozhodl obnovit ruiny Babylóna. Na solné planině při Eufratu už zase stojí část hradeb a známá Ištařina brána. Dal na každou čtvrtou cihlu

vypálit nápis "Postaveno v době Saddámově." Při oslavách svých třiapadesátných narozenin předal v rodném Takritu městu dar – velký obraz složený z hliněných tabulek, na kterém je znázorněno novorozeně nalezené v rákosí řeky Tigris. Dítě vrostlo a stalo se praotcem mezopotámských panovníků. Někteří z nich byli po smrti povýšeni na boha. Symbolický význam má i to, když na jedné nástenné malbě v Bagdádu Saddám přijímá z rukou vládce Chammurabiho (1791–1749 př. Kr.) palmu. Babylónské klínové písmo o Chammurabim podává zprávu, že nepřátelská města proměnil v trosky. Saddám se tedy pokládal za vojevůdce, jemuž nemůže odpovarat žádná světová moc. Jiný Saddámově životopisec Hazhir Teimurian napsal: "Saddám si myslí, že jeho panování bude tak legendární jako panování mezopotámských vládců a islámských kalifů. S přibývajícím věkem je ovšem při plnění tohoto svého poslání stále netrpělivější." Ještě těsně před obsazením Kuvajtu nechal Husajn postavit gigantickou atrapu své osoby, která se tyčí za Ištařinou bránou na začátku řídy Procesi.

Taková je skutečnost. A co k tomu říká bible? Především to, že absolutním Pánem světa zůstává navždy sám Bůh. Tato jistota je pro nás důležitá právě dnes, kdy tu i tam povstávají různí noví "bohové". Starodávný Babylón byl sice slavný, ale protože se povýšil nad Bohem, byl s velkou hanbou poražen. Totéž je prorokováno o všech, kteří by chtěli babylónského panovníka následovat. Chci však také připomenout, že biblická prorocství mluví hlavně o vítězství nad zlem jako takovým. Slibuji ho těm, kteří žijí s Bohem – ne s nějakým samozvaným, ale s tím spravedlivým a věčným.

e p i Š t o l a
chudému l

Když jsem byla malá, nesčíslněkrát jsem si počítala, jaký by mohl být nejmenší pokojík, v kterém bych byla schopna žít. (Snad mě k tomu inspirovala naše komora, takový pokojík pro služebnou, jaký existuje v mnoha pražských bytech. V naší komoře byla původně tři okna do chodby, bylo tam tudiž zima a zavést topení nebylo možné. Kromě postele by se tam vešla nanejvýš židle nebo noční stolek.)

Vloni na podzim a zvláště před vánocemi mě v pražských ulicích znova napadala ta myšlenka z dětství, když jsem šla kolem nesčetných stánků se zbožím ze Západu. Jak málo toho potřebujeme a jak moc toho většinou máme. A jak si připadáme ochuzeni oproti ostatním, kteří mají ještě více. Je nutné kupovat a vlastnit tak mnoho věcí? A znova kupovat a mít, mít, mít...

Jsme bezesporu šťastni, když vlastníme to, co se nám líbí, co máme rádi. Ale jen za předpokladu, že je to hodno našeho zájmu, přízně a úsilí.

Nemá naše štěstí vlastně mnohem menší rozdíly, než mu někdy stanovujeme? Nemusíme toho mít tak moc, jak se domníváme, ale to, co sháníme, by mělo být z jiného materiálu.

Kristus, největší malíř lidského štěstí, kdysi naznačil, že chudí jsou vlastně bohatí z jiného světa. Nechci tě tím navést do té známé koleje myšlení, že máme být spokojení s tím, co máme (i když je to taky pravda, že by nám vlastně stačil ten miniaturní pokojík a v něm radostně a pokojně sny).

Dovolím si tě spíše zne-pokojit myšlenkou, že jsi

opravdu chudý, chudší, než si myslíš, a že to není v pořádku. Ne proto, že tolik zdražily základní potraviny a že pracně nastřádané peníze ve spofitelně tiše ztrácejí hodnotu.

Tušíš přece, že existuje chudoba daleko vážnější. Stanovme diagnózu: chudokrevnost duše. Je krutě kažlivá, chronická a velmi rozšířená. Ve většině případů už neboli. A přece se na ni umírá, duchovně.

Jenže nás spíše trápí, že pomeranče stojí 23 Kčs, fíky většinou 50 a vitamíny v nejkrásnější paprice přijdou na 150 Kčs v kile plodů. Kolik bys byl ochoten dát za vitamíny pro ozdravení chudokrevné duše? Je to strašně starý problém. Škoda, že tak málo lidí zná tu reklamu:

"Všichni, kdo žijí, pojďte k vodám, i ten, kdo peníze nemá. Pojděte, kupujte a jezte,

pojděte a kupujte bez peněz a bez placení víno a mléko! Proč utrácite peníze, ale ne za chléb? A svůj výdělek za to, co nenasystí? Poslechněte mě a jezte, co je dobré, ať se vaše duše kochá tukem! Nakloňte ucho a pojďte ke mně, slyšte a budete živí!" (Iz 55,1-3)

"Kdo žijí, ať přistoupí; kdo touží, ať zadarmo nabere vody života." (Z 22,17)

Ježíš zvolal: "Jestliže kdo žijí, ať přijde ke mně a plje." (Jan 7,37)

V těchto starých textech se mluví o nabídce zadarmo. Co se to vlastně nabízí duši za hodnoty?

Dnes ti chci napsat o jediné z nich, o minimu, bez něhož nelze žít. (I Komenský

psal o jediném nejpotebnejším.)

Potřebujeme bytost, která nás přesahuje. Všichni ji hledáme.

"Mé srdce si opakuje tvoji výzvu: Hledejte mou tvář. – Hospodine, tvou tvář hledám." (Z 27,8)

"Hospodine, zkoumáš mě a znáš mě. Víš o mně, ať sedím nebo vstanu, zdálky je ti jasné, co chci dělat. Sleduješ mou stezku i místo, kde ležím, všechny moje cesty jsou ti známy. Ještě nemám slovo na jazyku, a ty, Hospodine, víš už všechno. Žádná tma pro tebe není temná: noc jako den svítí, temnota je jako světlo."

Tys to byl, kdo utvořil mé ledvi, v životě mé matky jsi mě utkal. Obdivuhodné jsou tvé skutky, toho jsem si plně vědom. Bože, zkoumej mě, ty znáš mé srdce, zkoušej mě, ty znáš můj neklid, hled, zda nejdou cestou trýzně, a po cestě věčnosti mě ved!" (Z 139)

Tak už se netrap nad vším, co si nemůžeš dovolit, co je příliš drahé. Nejsme bohatí tím, co máme. Ne-přestaneme být chudí, když budeme finančně zabezpečeni a soběstační. Naše srdce může přesto strádat, hladovět a žiznit.

"Když žijí, proč tedy nepřistoupí? Když touží, proč si nenabereš vody života zadarmo?"

PAVLA

POKLAD v mlýnském kolo

Stalo se to v jižních Čechách, kde je hodně rybníků. A kde jsou rybníky, tam bývají i mlýny. Voda z rybníka se žene na velké mlýnské kolo, otáčí ho a pohání celý mlýn. Tak se mnohde mele mouka už několik set let.

Ve starém mlýně se pokazilo kolo. Není divu, vždyť za těch mnoha let čepy byly vyhnílé a hřidel na rozpadnutí. Mlynář chodil okolo splavu, díval se starostlivě na hučící vodu, která už obrovské kolo neroztočila. Rozhodl se, že si nechá udělat kolo nové, lepší. Svolal pomocníky a dali se do práce. Za chvíli se ozývaly u mlýna dunivé rány. Mlynář a jeho pomocníci rozbrájeli starou památku po předcích. Ale pak vše utichlo. Mlynář stál na hřidle mlýnského kola a díval se do podivného otvoru. Ano, byla tam dutina, něco jako skryš. Když do ní mlynář sáhl rukou, vytáhl nějakou truhličku. Co v ní asi je? Poklad? Peníze? Šperky? Mlynář vyskočil na běh. Pomočníci se sběhli kolem. Rychle rozbili ztrouchnivělou tuhličku. A co v ní našli? Starou knihu! Byla sepnutá žlutými sponami, hodně poškozená, napůl rozpadlá. Mlynář byl velmi zklamán, protože tam nenašel žádné zlato ani šperky. Když knihu otevřel, zamračil se ještě víc. Pomalu četl, když přišel na první list:

"Bible svatá Starého i Nového zákona".

Ondesl knihu do kuchyně a uložil ji na polici mezi staré haraburdi. Podívám se na ni, až budu mít čas, pomyslel si. Slyšel, že kdysi bývali v tomto mlýně nějací "berani", to asi oni ukryli tu knihu do hřidele mlýnského kola.

Víte, děti, komu se u nás říkalo "berani"? Před mnoha sty lety naši pra-prarodiče byli věřící lidé. Četli bibli, z které k nám mluví Pán Bůh. Byli to velmi zbožní a pracovití lidé. Někdy se scházeli ve skupinkách a četli bibli společně. Říkali si Čeští bratři. Ale byli v Čechách i jiní lidé, kteří u nás vládli, a těm se to čtení bible

nelbilo. Lidem bibli brali a tu, kterou našli, spálili. Psě o tom spisovatel Alois Jirásek v knize "Temno". U koho bibli našli, toho zavřeli do vězení. Tam ho vyslýchali a mučili, aby řekl, s kým ještě bibli četl. Ti vyslýchání však nechtěli své věřící bratry prozradit, raději mlčeli. Víte, děti, které zvíře mlčí, když ho bijou? Beran. A protože i oni mlčeli, říkali jim "berani".

A tak si ten mlynář vzpomněl, že v tom mlýně kdysi bydleli nějací "berani". Říkal si: "Hm, kdyby tam raději schovali peníze. Ty by se mi víc hodily. Ale kniha? Má vůbec nějakou cenu?"

Byla to škoda, že mlynář bibli odložil a nečetl v ní. Dozvěděl by se, co nám v ní říká Pán Ježíš: "Nebo Bůh tak miloval svět, že dal svého jediného Syna, aby žádný, kdo v něho věří, nezahynul, ale měl život věčný." Dočetl by se, že i on bude žít věčně, když bude věřit v Pána Ježíše jako svého Spasitele, protože

ho Pán Ježíš vzkříší, až přijde podruhé na naši zemi. Také by se z té svaté knihy dozvěděl, že za Pámem Ježíšem může přijít každý, že zve i děti, aby k němu přišly, třeba se všemi svými starostmi a trápením a řekli mu to v modlitbě.

Tohle všechno věděli naši předkové, a proto si bible tak vážili, schovávali ji v různých skrýších, aby jím ji někdo nevzal a rádi z ní četli. My máme dnes svobodu, nikdo nás pro čtení bible nepronásleduje a někdy si jí ani nevážíme. Čtěme z ní po vzoru našich otců a mějme ji rádi jako oni.

Karel Špinar

NABÍDKA

MUDr. E. Schneider

je základem
životního
štěstí

Nabízíme Vám zajímavou publikaci,
která seznamuje čtenáře
srozumitelným způsobem
se základy preventivní péče o zdraví
a přírodní léčbou.

Z obsahu knihy:

Potrava, která léčí a posiluje
Pohyb a dechová cvičení
Malá bylinkářská lékárnička
Léčebné koupele
Jak se chránit před nemocemi
Publikace stojí Kčs 22,-

ZNAMENÍ DOBY, křesťanský časopis pro každého. Vydává ADVENT, vydavatelství a nakladatelství křesťanské literatury, Praha 6 - Sedlec, Roztocká 5, tel. 325528. Ved. redaktor: Luděk Svrček. Tisknou Liberecké tiskárny, s. p. Časopis vychází šestkrát ročně. Cena jednoho výtisku Kčs 6,- ISSN 47820

Informace o předplatném podává a objednávky přijímá ADVENT, prodejna křesťanské literatury, Londýnská 30, 120 00 Praha 2, tel. 2558745, 257863.

Objednávky přijímá také každá administrace PNS, pošta, doručovatel a předplatitelská střediska.

BIBLE

Nový český překlad (ČEP), střední formát, cena Kčs 100,-

SLOVO NA CESTU

Nejmodernější překlad Nového zákona s ilustracemi našeho výtvarníka Jana Bártty. Překlad je zvláště vhodný pro člověka našich dnů. Kčs 60,-

HISTORIE BIBLE (Vl. Čapek)

Základní kniha informací o bibli, jejím vzniku, tradování textu, rukopisech, tiscích a vlivu bible na osudy národů a jednotlivců. Cena Kčs 39,-

TAJEMSTVÍ STVOŘENÍ (B. Balcar)

Kniha se zabývá otázkami vztahu mezi vědou a vírou, vznikem života na zemi a původem člověka. Porovnává evoluční teorii s biblí. Cena Kčs 35,-

VÍCE NEŽ POZEMŠŤANÉ (J. B. Irwin)

Známý americký kosmonaut srovnává svůj let na měsíc s životem křesťana. Pohled na zemi ho vede k závažným otázkám, které se týkají smyslu života. Cena Kčs 7,-

TÍM VŠE ZAČÍNÁ (Tine de Vries)

Krásně ilustrovaná kniha biblických příběhů k předčítání i vyprávění pro děti i jejich rodiče. Cena Kčs 40,-

JAK TO BYLO OD POČÁTKU (P. Dohnalová)

Celobarevné omalovánky malého formátu zobrazující první týden naší země. Cena Kčs 5,-

TAK TO ZAČALO NA ZEMI

Omalovánky velkého formátu. Nejstarší příběhy bible – od stvoření k Mojžíši. Cena Kčs 10,-

**Nebesa vypravují o Boží slávě,
obloha hovoří o díle jeho rukou.**

žalm 19,2